

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VI. Plerique Principes magis de statu suo conservando quam Dei
propugnando honore sunt solliciti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Hæc senex ille optimus: quæ rex nihil aliud quam Status quædam, ut vocant, regulas, de regni sui defensione ac securitate allegans, bonam in partem accepit. Hujus pater Henricus II. Princeps valde Catholicus cum Protestantibus fedus iniit, eorumque patrocinium præ se tulit: quod pater ipsius Franciscus I. numquam ut faceret adduci potuit: quibus ut antiquam amicitiam, quæ inter Galliam & Germaniam, velut germanas sorores, ab antiquis usque temporibus semper fuit, ipse quoque potius conservare vellet, petentibus, respondit: Quando Dei causa agatur nullam esse amicitiam quæ non dissolvatur. Meliori sanè consilio quam Henricus filius: qui postquam Protestantibus auxilium tulisset, ii deinde Henrici prolem oppugnarunt, ac regno privare conati sunt. Sic & sequentes Gallie reges Geufis in Belgio quæ clam quæ palam favorem & auxilium præstiterunt, contra naturalem ipsorum Principem: qui plena manu aurum Peruvianum in bellum hoc dispensans, oleum incendio addidit non ægrè laturus si Ecclesia hostes etiam Gallie hostes fuissent. Scit enim bellum nostrum suam esse pacem, & lucrum suum nostrum damnium. At nec Alphonsus Hispaniæ, nec S. Ludovicus Gallie rex hoc animo fuerunt.

VI. Est hoc omnibus Principibus & eis quorum consiliis imperia administrantur vsitatum ut maximam publicæ salutis & imperii conservandi habeant rationem. Huc omnes ipsorum actiones spectant ac diriguntur, memores fortè illius antiquæ legis: *Salus populi suprema lex esto.* At in eo valde errant, immò peccant, quod publicæ utilitati etiam divinas leges cedere volunt. Vnde fit ut sæpè Dei causam desertam patiantur, tantum, ut suam defendant. Quam justas Christiani causas habent conquerendi de eo Principe, qui odio Catholicæ Regis vicini sui Fessarum regi de Laracha occupanda consilium suggessit: qui etiam causa fuit, ut eius civitatis, idemque Zaphiri prætores, crudeli martyrio sint affecti, Gallus uterque natione, uterque apostata, sed qui in eo jam erant, ut errorem suum insigni in Rempublicam Christianam beneficio seluerent atque emendarent. Multa alia huc adferre possem exempla, sed quia legisse me memini, ad eum locum in quo Augustus natus fuit nemini nisi religioso quodam cum respectu, ingredi ausum, manum de tabula tollo. Immortali certè corona dignus est Vladislaus Poloniæ rex, qui Bohemici regni coronam ideo accipere recusavit, quod populo hæretico imperare nollet. Ab hoc quam longè absunt

hujus sæculi mores! Carolus V. Imperator de Republica Christiana ceteroqui optime meritus, cum Henrico VIII. Angliæ rege schismatico fedus iniit, ut contra Galliam se munitet. Eius filius Philippus etiam Principis alicujus tum ab Ecclesia disuncti, amicitiam expetit. Quid multis? plerique Principum non tam religionem quam regionem spectant; adeoque multi rebellium res cum damno religionis promovent, & florescentes videre exoptant.

Dabis hic mihi veniam, optime Rex, magne Gallorum Monarcha: & humilimi ac fidelis tui subditi fidelem libertatem bonam in partem interpretaberis. Homines plerumque vel metu quodam id quod verum ac rectum est dicere Principibus non audent, vel ut eis adulentur, falsa dicunt. Tam hi quam illi minime digni sunt quorum Principes consiliis utantur, ut qui magis per adulatoria pictura licentiam dispensare secum studeant, quam severa historia legibus se adstringere. Et quemadmodum pictores eorum quos depingunt navos quam maxime possunt umbra quadam occultant, ut etiam acutissimorum oculos fallant, e contra vero ea que pulcritudinem aliquam habent ita in propatulo collocant, iisque coloribus depingunt, ut in omnium oculos incurrant: sic nostri sæculi plerique omnes scriptores in eorum quos laudandos susceperunt, virtutibus ac recte factis predicandis non solum nimii sunt, (quod aliquo modo ferri poterat) verum etiam que peccata sunt non silentio modo premunt, sed & commendant sæpè & ornant. At veri Historici munus est, operam dare non tam ut quos describit, excellentes ac magni, quam ipse verus videatur, nec minus vitia quam virtutes, qua laude, qua reprehensione digna observare ac notare: & ut verbo absolvam talem quemque describere, qualis est non qualis esse vult aut debet. Hanc virtutem in Livio lubenter omnes agnoscunt, cujus tanta fuit existimatio, ut ab ultimis usque Gallie & Hispaniæ finibus quam plurimi gravissimi viri eius tantum videndi causa Romam venerint, quos insignita illa spectacula, vel miracula potius tantæ virtutis quorum vestigia adhuc miramur, attrahere non potuissent. Tales fuerunt etiam Thucydides, Tacitus

Suetonius, & plerique omnes qui nomen aliquod habent inter Historicos; quorum imitatione & exemplo ego eorum Principum de quorum vita mihi aliquamentio facienda est, bona ac mala, virtutes ac vitia describam. Hoc illud est quod Demetrius Phalereus Ptolemao respondisse dicitur, solos scilicet libros sine ullo rubore aut fūco verum libere dicere. Sed quid ego vereor, ut mihi per talem rogem liceat bonas ac religionis amantes reges merito ornare præconio, & malorum facta ac vitia perstringere? Equidem porinde peccat qui malorum mores ac facta carpere non audeat, quam qui virtutes ac recte facta debito elogio defraudat. Domitiano imperante, nemo Titum Imperatorem Humani generis delicias, nemo Caligulam

populi Romani natricem, nemo eundem Mundi Phæthontem appellare audebat. At optimo Imperatore Adriano rerum potito, velut postliminii jure restituta libertate, tam vitia quam virtutes singulorum in aperto proponere, ac prout quisque meritus erat vel laudare vel vituperare licebat. Sic tua, Rex Christianissime, clementia ac bonitas calamo meo eam dabit libertatem, veraci scriptore dignam, ut ne in Historia hujus contextu ullam vim veritati facere cogar. Vive feliciter, Rex, vive, vale, ac perenna, cum tuo & regni tui bono.

Deus de nostris annis tibi addat, tibi, inquam, cui minor cura esse debet regni quam eius qui regna & imperia dispensat ac servat.

IN SEQUENTEM LIBRUM AVCTORIS PRÆFATIO
ad Nicolaum Villarium.

FFFERO tibi non Coronam Terrulliani, Gallice à me versam; non pompam Antichristi, iusto volumine à me depictam; sed tale munus, quod ego ex omnibus Christiana Reipublica regionibus collegi, & tale opus, in quo concinando jam diu me desudasse, ipse nosti. Ex ceteris regionibus tandem multo labore defatigatus in Franciam nostram veni, cui qua possum, opitulari canor, & à vicinorum exemplis præcepta aliquot saluberrima præscribere, qua in tanta grassantis hæreseos licentia sequi debeat. Quo labore defunctus, ad novum Orbem navigare constitui, ostensurus quanta ibi Catholica Ecclesia sumserit incrementa; adeo ut Deus velut relicto hoc orbe, in illum alterum commigrare, ac perpetuam sibi sedem ac domicilium ibi eligere velle videatur. Antequam vero oram solvam; Gallia nostra, Deo annuente, duos alios adhuc libros dabo. Equidem sic sentio, meum hunc librum, in quem quacumque selectissima habui, congeffi, merito damnatum iri, nisi aliquem in eo, etiam patria mea dem locum; quæ inter omnia regna Christiana pietatis præcipuam laudem ac primum locum semper habuit; jam (pro dolor) aliqua ex parte amisit. Videbis hic diversas mutationes, & eorum conatus qui omnia susque deque miscuerunt, ordinem sine ordine, & deformem hæreticorum omniaque deformantem reformationem. Mihi quidem ista scribenti tadium saepe obortum est: regulas tamen omnium quæ umquam nata sunt hæreseon maxime irregularis religionis describere visum est. Victi longis verborum ambagibus, victores brevi utuntur oratione. Sic ego in hoc libro, pro illa Mundi victrice Ecclesia loquens. Hunc vero librum sub felicibus tui nominis auspiciis exire volo: simulque omnia mea studia voluntati tuæ atque imperio offero, &c.

Oo FLO.